

Przedmiotowy system oceniania z podstaw przedsiębiorczości w klasach drugich i trzecich

1) Wymagania na poszczególne oceny:

a) **Ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który (spełnia kilka z niżej wymienionych kryteriów):

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą - opanował wszystkie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej;
- bierze udział w konkursach przedmiotowych i osiąga znaczące sukcesy/wyniki w konkursach/olimpiadach/i innych liczących się eventach ekonomicznych i tych promujących wiedzę i postawy przedsiębiorcze;
- proponuje rozwiązania nietypowe i wykazuje się kreatywnością oraz dzieli się wiedzą z innymi;
- wykazuje wiedzę wykraczającą poza program nauczania podstaw przedsiębiorczości;
- potrafi efektywnie korzystać z dostępnych źródeł;
- dostrzega i rozumie związki zachodzące pomiędzy różnymi zjawiskami;
- z własnej inicjatywy przygotowuje materiały przydatne na lekcji i wykraczające poza zakres podstawy programowej;
- jest zawsze przygotowany do zajęć.

b) **Ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej;
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach;
- wykazuje dużą samodzielność i bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł wiedzy;
- bierze systematyczny udział w lekcjach;
- jest bardzo dobrze przygotowany do lekcji;
- rozwiązuje zadania o dużym stopniu trudności.

c) **Ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- poprawnie stosuje wiadomości, umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności - samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- jest dobrze przygotowany do lekcji;
- zna i rozumie większość pojęć wprowadzanych na lekcjach; poprawnie stosuje zdobyte wiadomości i potrafi argumentować własne przemyślenia; samodzielnie wykonuje powierzone mu zadania; zna podstawowe definicje, rozumie je i potrafi je wykorzystać; aktywnie uczestniczy w lekcji; samodzielnie zdobywa wiedzę.

d) **Ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej;
- opanował wiedzę w stopniu niezbędnym do dalszego kontynuowania nauki;
- korzysta z pomocą nauczyciela z różnych źródeł informacji,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności przy rozwiązywaniu typowych zadań i problemów,
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.
- zna i rozumie podstawowe pojęcia z podstaw przedsiębiorczości; samodzielnie lub przy niewielkiej pomocy nauczyciela potrafi rozwiązywać łatwe zadania teoretyczne i praktyczne; potrafi wyciągać wnioski w prostych sytuacjach wymagających np. analizy danych statystycznych.

e) **Ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności, przy pomocy nauczyciela potrafi rozwiązać najprostsze zadania i/lub ćwiczenia; w minimalnym stopniu umie zastosować zdobytą wiedzę;
- wykazuje minimalną wiedzę z podstaw przedsiębiorczości, niezbędną do kontynuowania nauki; zna tylko niektóre pojęcia z podstaw przedsiębiorczości; nie uczestniczy aktywnie w lekcji; często jest nieprzygotowany do lekcji;

f) **Ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, które są niezbędne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności.

2) Podstawowe zasady oceniania:

Metody oceniania:

- tradycyjne, nietechniczne – czasami nie mają ściśle określonych kryteriów, opierają się na intuicji nauczyciela,
- testy różnicujące i kryterialne – przydatne wtedy, gdy nauczycielowi zależy na informacji, jak wyniki danego ucznia mają się do wyników innych uczniów. Informują o stopniu opanowania przez uczniów danej wiedzy i umiejętności lub osiągnięcia ustalonych celów.

Zgodnie z koncepcją programu, ocena powinna uwzględniać: osobowość ucznia, logiczne, samodzielne i krytyczne myślenie, poprawność w posługiwaniu się terminologią z zakresu podstaw przedsiębiorczości, planowość i obszerność wypowiedzi, a także dokładność obserwacji i wykonywanych zadań oraz prezentowane przez ucznia postawy.

Oceniając ucznia, a więc określając poziom jego wiedzy i umiejętności, informujemy go, jaką część wymagań spełnił (co zrobił dobrze, a co źle, w jaki sposób może poprawić ocenę oraz jak ma dalej pracować).

Sprawdzanie stopnia spełnienia wymagań, uwzględniające m.in.:

- w wypowiedzi ustnej: precyzję wypowiedzi, poprawność językową, poprawność merytoryczną, wyczerpanie zagadnienia, puentę wypowiedzi;
- w sprawdzianach pisemnych: poprawność rozwiązania zadania, logiczność wypowiedzi, poprawność zastosowanej metody do rozwiązania zadania, zgodność odpowiedzi z pytaniem;
- w monografiach, portfolio czy innych wypowiedziach pisemnych – zgodność z tematem, logiczny układ pracy, poprawność językową i merytoryczną, przygotowanie bibliografii, estetykę pracy;
- podczas pracy w grupie (także online) – m.in. podział pracy zgodny z potrzebami uczniów, sposoby podejmowania decyzji, współdziałanie w grupie, postawę podczas pracy, formę prezentacji wyników pracy.

Metody kontroli osiągnięć uczniów.

- a. ustna, np. w postaci odpytywania, referowania wybranego zagadnienia, rozmowy nauczyciela z uczniem, swobodnych wypowiedzi uczniów lub aktywności uczniów;
- b. pisemna, np. w postaci testu, sprawdzianu, wykonanych ćwiczeń i kart pracy;
- c. samodzielna praca z tekstem źródłowym, np. odczytywanie i analizowanie danych statystycznych, treści mapy lub literatury;
- d. sprawdzenie wytworów uczniów, np. w postaci modeli, posterów, wyników symulacji.

a) *prace pisemne*

Oceny ze sprawdzianów/kartkówek zasadniczo będą oceniane wg schematu:

0 % - 49 %	ocena: niedostateczna,
50 % - 57 %	ocena: dopuszczająca,
58 % - 59 %	ocena: + dopuszczająca,
60 % - 62 %	ocena: – dostateczna,
63 % - 71 %	ocena: dostateczna,
72 % - 77 %	ocena: + dostateczna,
78 % - 79 %	ocena: - dobra,
80 % - 85 %	ocena: dobra,
86 % - 87 %	ocena: + dobra,
88 % - 89 %	ocena: - bardzo dobra,
90 % - 100 %	ocena: bardzo dobra.

Waga sprawdzianów/prac pisemnych: 2

Waga ocen za osiągnięcia wykraczające poza wymagania podstawy programowej: 4

Waga pozostałych ocen: 1

Istotnym komponentem przy wystawieniu oceny śródrocznej oraz rocznej jest średnia ważona obliczana w następujący sposób:

<i>średnia ocen</i>	<i>stopień</i>
0,00 – 1,79	niedostateczny
1,80 – 2,79	dopuszczający
2,80 – 3,79	dostateczny

3,80 – 4,79	dobry
4,80 – 5,79	bardzo dobry
5,80 – 6,00	celujący

Wystawiając ocenę cząstkową/śródroczną/roczną nauczyciel bierze pod uwagę nie tylko średnią ważoną, ale także szczególne okoliczności mające wpływ na rezultat końcowy. Nauczyciel oceniając postępy ucznia bierze pod uwagę jego indywidualne możliwości, zaangażowanie i ew. szczególne okoliczności. Szczególnie brana jest pod uwagę umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy teoretycznej w praktyce.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który po bezbłędnym napisaniu pracy obowiązkowej wykonuje zadanie (bądź zadania) o zwiększonym stopniu trudności.

Wypowiedzi pisemne na lekcji lub pisemne prace domowe ocenia się uwzględniając poprawność gramatyczną, stylistyczną i ortograficzną; kompozycję pracy oraz zgodność treści z tematem pracy.

Prace skopiowane z Internetu podlegają ocenie niedostatecznej oraz uczeń nie ma możliwości ich poprawienia.

Zasady mogą ulec zmianie w przypadku zdalnego nauczania. Uczniowie wówczas na zajęciach zdalnych będą poinformowani o nowych zasadach ocenia w zależności od wariantu, który będzie możliwy do realizacji (np. jak będą oceniane efekty prac w ramach np. Branżowych Symulacji Biznesowych).

b) wypowiedzi ustne

Przy wypowiedzi ocenia się nie tylko poprawność merytoryczną, ale także bierze się pod uwagę płynność, komunikatywność, dobór słownictwa, a także poprawność gramatyczną.

Za aktywny udział w lekcji można nagrodzić ucznia 1-3 pkt „+”. Zgromadzenie 9 pkt „+” odpowiada ocenie bardzo dobrej.

W przypadku braku uważania na lekcji, braku wiedzy z materiału bieżącego, braków warsztatowych np. braku podręcznika, zeszytu, zadania dopuszcza się stosowanie „-”.

Trzy „-” odpowiadają ocenie niedostatecznej.

Punkty zgromadzone w pierwszym półroczu przechodzą na drugie półrocze.

3. Semestralny lub roczny plan kontroli:

Uczeń może być zapytany na każdej lekcji z bieżącego materiału. Nie stosuje się limitu odpowiedzi ustnych dla danego ucznia.

Liczba testów, sprawdzianów i/lub rund gry w symulacji branżowej uwarunkowana jest potrzebą wynikającą z ukończenia rozdziału lub pewnej partii materiału.

Krótkie formy pisemne „kartkówki” mogą zostać przeprowadzone z partii materiału, którą nauczyciel uzna za istotną.

4. Szczegółowe określenie warunków zaliczania przedmiotu:

- pisemny sprawdzian wiadomości powinien zostać zapowiedziany uczniom z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem;
- przed sprawdzianem nauczyciel zobowiązany jest do podania zakresu materiału i formy pracy kontrolnej;
- sprawdzone i ocenione prace nauczyciel stara się udostępnić (do wglądu) uczniom w terminie do 3 tygodni od daty pisania danej pracy (wyjątkiem może być np. wystąpienie czynników zewnętrznych uniemożliwiających dotrzymanie terminu);
- kartkówki nie muszą być zapowiadane;
- wszelkiego rodzaju prace pisemne są obowiązkowe. Jeśli uczeń z przyczyn losowych nie może pisać wraz z klasą w pierwszym terminie powinien to uczynić w przeciągu 1-2 tygodni po powrocie do szkoły lub w innym (uzgodnionym z nauczycielem) terminie. W przypadku, gdy uczeń nie stawia się na wyznaczony przez nauczyciela termin pracy pisemnej (bez uzasadnionej przyczyny) nauczyciel obniża uczniowi ocenę na półrocze o stopień;
- oszukiwanie i odpisywanie podczas prac pisemnych skutkuje oceną niedostateczną bez możliwości poprawy;
- uczeń nieobecny na 1-2 zajęciach ma obowiązek dowiedzieć się co było na lekcji, odrobić zadanie domowe i być przygotowanym do lekcji; w przypadku dłuższej nieobecności spowodowanej np. chorobą, powinien indywidualnie z nauczycielem uzgodnić harmonogram zaliczeń – w tym zakresie uczeń ma się wykazać przedsiębiorczością;
- uczeń powinien posiadać i prowadzić zeszyt przedmiotowy, jeśli będzie taki wymóg ze strony nauczyciela;
- uczeń ma prawo zgłosić jedno „np” w trakcie semestru. Każde kolejne „np” lub „bz” skutkuje oceną niedostateczną;
- uczeń zgłasza „np” lub „bz” po tym jak nauczyciel sprawdzi obecność, wpisze temat lekcji i poinformuje uczniów, iż nadszedł czas na odpowiedź ustną, czy też sprawdzenie zadania domowego.

Nauczanie zdalne lub hybrydowe będzie się odbywało na platformie Microsoft Office 365 lub/i z wykorzystaniem Branżowych Symulacji Biznesowych.

Uczeń powinien być przygotowany i aktywny na zajęciach zdalnych/hybrydowych. Powinien posiadać stosowne urządzenia umożliwiające właściwą transmisję wizji i fonii.

W przypadku zaliczania partii materiału ustnie (odpowiedzi ustnej) uczeń jest zobowiązany do uruchomienia urządzeń umożliwiających jego identyfikację (np. włączenia kamery internetowej i mikrofonu).

Wszelkiego rodzaju udziały w symulacjach online (w czasie zdalnego/hybrydowego nauczania) są obowiązkowe)

Do ostatecznej oceny brana będzie także obecność i aktywność ucznia na zajęciach zdalnych. Po każdej lekcji on-line nauczyciel będzie analizował zestawienie osób obecnych oraz aktywności na zajęciach zdalnych.

5. Warunki poprawy wyników:

- każdy uczeń ma prawo do poprawy ocen niedostatecznych i dopuszczających. W szczególnych, uzasadnionych przypadkach (np. przygotowanie się do konkursów lub olimpiad przedmiotowych lub dłuższa choroba) termin poprawy lub napisania sprawdzianu może zostać przesunięty;
- poprawa pracy odbywa się w terminie uzgodnionym wspólnie między nauczycielem a uczniem. Dopuszcza się poprawę w terminie do dwóch tygodni od daty otrzymania oceny z pierwszej pracy pisemnej;
- w przypadku, gdy uczeń nie stawia się na poprawę w ustalonym wcześniej terminie nauczyciel ma prawo wpisać ocenę niedostateczną lub obniżyć ocenę śródroczną lub roczną o jeden stopień;
- ocena z poprawy liczona jest jako kolejna ocena cząstkowa;
- w przypadku, gdy uczeń nie stawia się w pierwszym terminie testu, drugi termin jest terminem ostatecznym i oceny z niego nie podlegają poprawie;
- uczeń piszący dowolną pracę pisemną (sprawdzian, kartkówka, wypracowanie) w drugim terminie (bądź jako poprawę wcześniejszej oceny) otrzymuje ocenę z wagą pomniejszoną o jeden;
- jeżeli frekwencja ucznia wynosi poniżej 75%, ocena na półrocze zostaje obniżona o jeden stopień.

6. Sposoby powiadamiania uczniów i rodziców o wynikach:

- wszystkie oceny uzyskane przez ucznia są jawne dla niego jak również dla rodziców/prawnych opiekunów;
- nauczyciel zobowiązany jest do wpisywania ocen ucznia do dziennika elektronicznego na bieżąco (o ile systemy informatyczne na to pozwolą);
- nauczyciel ma obowiązek poinformować ucznia o proponowanej ocenie śródrocznej lub rocznej na dwa tygodnie przed klasyfikacją;
- w przypadku zagrożenia oceną niedostateczną na półrocze (bądź koniec roku) nauczyciel informuje ucznia oraz jego rodziców/prawnych opiekunów na miesiąc przed klasyfikacją w formie ustnej, pisemnej lub poprzez wychowawcę klasy.

W czasie lekcji uczeń wykonuje polecenia nauczyciela, odnosi się z szacunkiem do wszystkich osób przebywających w sali, nie żuje gumy i nie używa telefonu bez zgody nauczyciela.

Dotyczy zajęć prowadzonych przez dr Marzenę Hajduk-Stelmachowicz